

UA-0146
Third Year B. A. Examination
February/March – 2012
Psychology : Paper - V
(Educational Psychology)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : T. Y. B. A.</p> <p>Name of the Subject : PSYCHOLOGY : PAPER - 5</p> <p>Subject Code No. : 0 1 4 6 Section No. (1, 2,.....): Nil</p>	<p>Seat No. : □ □ □ □ □ □</p> <p style="text-align: center;">Student's Signature</p>
--	--

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) વ્યાખ્યા આપો :

૫

- (૧) ભૂતલક્ષી નિરોધન
- (૨) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી
- (૩) સ્મરણ
- (૪) માર્ગદર્શન
- (૫) ચિંતનાત્મક વિચારણા

(બ) નિર્દેશ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો :

૫

- (૧) અભિયોગ્યતા કસોટીના બે પ્રકાર જણાવો.
- (૨) ધ્યાનના બે નિર્ણાયકો જણાવો.
- (૩) શિક્ષણ સંક્રમણના બે પ્રકારો જણાવો.
- (૪) માર્ગદર્શનના બે પ્રકાર જણાવો.
- (૫) ચેષ્ટા શિક્ષણની બે લાક્ષણિકતા જણાવો.

૨ શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી તેનું કાર્ય તથા પ્રદાન જણાવો.

૧૪

અથવા

૨ શિક્ષણના વિવિધ સિદ્ધાંતોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

૧૪

- ૩ નીચેના પૈકી કોઈ પણ બે ના જવાબો આપો : ૧૪
- (૧) સમાયોજનની શિક્ષણ પર કેવી અસર થાય છે ? સમજાવો.
 (૨) ચારિત્ર્ય ઘડતર એટલે શું ? તેમાં શાળાના ફાળાની ચર્ચા કરો.
 (૩) વ્યક્તિગત અને સામૂહિક બુદ્ધિક્સોટી વચ્ચે શું તફાવત છે ? સ્પષ્ટ કરો.
 (૪) અસરકારક અભ્યાસ માટે તમે શું સૂચનો કરશો ?
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ના જવાબો આપો : ૧૪
- (૧) સ્મરણ અને વિસ્મરણ સમજાવો.
 (૨) માનસિક રીતે પછાત બાળકો વિશે સમજૂતિ આપી તેમના માટે કેવા શિક્ષણનું આયોજન જરૂરી છે ? સમજાવો.
 (૩) પ્રેરણા એટલે શું ? શિક્ષણની દૃષ્ટિએ તેનું શું મહત્ત્વ છે ?
 (૪) માર્ગદર્શન એટલે શું ? તેના પ્રકારો ચર્ચો.
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૮
- (૧) પ્રતિભાશાળી બાળકો
 (૨) વાણીની ખામીથી પીડાતા બાળકો
 (૩) શિક્ષણના વક્ર
 (૪) સારા શિક્ષકના લક્ષણો
 (૫) શિક્ષણ સંક્રમણ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction No. 1 of page No. 1.
 (2) The figures on right indicates the full marks of the question.

- 1 (a) Give Definitions : 5
- (1) Retro active Inhibition
 (2) Psychological Test
 (3) Memory
 (4) Guidance
 (5) Reflective Thinking

- (b) Do as directed : 5
- (1) State two types of aptitude test.
  - (2) State two determinants of attention.
  - (3) State two types of Transfer of training.
  - (4) State two types of Guidance.
  - (5) State two characteristics of Motor learning.
- 2** Give the definition of "Educational Psychology" and discuss the function and contribution of it. 14
- OR**
- 2** Discuss in detail the various theories of learning. 14
- 3** Attempt any **two** of the following : 14
- (1) How does "adjustment" affects learning ? Explain.
  - (2) What is character building ? Discuss the role of School over it.
  - (3) Explain the differences between the "Group IQ test" and "Individual IQ test".
  - (4) Give your suggestions for effective study.
- 4** Attempt any **two** of following : 14
- (1) Explain memory and forgetting
  - (2) Explain the mentally challenged children. What type of Education is useful for them ?
  - (3) What is motivation ? What is the importance of it from the point of view of Education ?
  - (4) What is Guidance ? Discuss the types of it.
- 5** Write short notes : (any **three**) 18
- (1) Gifted Children
  - (2) Children suffering from speech difficulty
  - (3) Curve of Education
  - (4) Characteristics of a good Teacher
  - (5) Transfer of Training.